

Provinciaal Comité van Antwerpen
voor de Bevordering van de Arbeid

WELKOM !

DIT ZIJN ONZE VOLGENDE ACTIVITEITEN:

- 11/09: Familiedag (65 jaar Prebes)
- 20/09: PRENNE (Kursaal Oostende)
- 29/09: Bedrijfsbezoek fabrikant PBM's (North)
- 06/10: Opleiding Wikiprebia (Acta)
- oktober: studienamiddag hygiëne
- november: bedrijfsbezoek CG Global
- ...

www.prebes.be

Provinciaal Comité van Antwerpen
voor de Bevordering van de Arbeid

WELKOM !

STUDIENAMIDDAG:
De burgerlijke aansprakelijkheid van scholen, de
personeelsleden en de leerlingen

www.prebes.be

PreBes

BURGERLIJKE AANSPRAKELIJKHEID IN SCHOOLVERBAND

Prof. dr. Aloïs VAN OEVELEN
Gewoon hoogleraar Universiteit
Antwerpen

PreBes

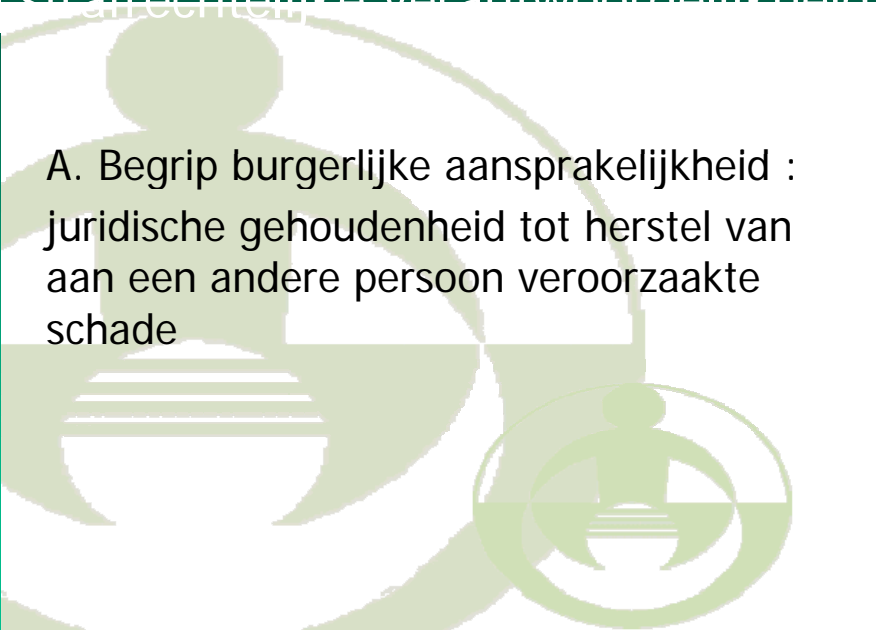
INHOUD

- I. De begrippen burgerlijke aansprakelijkheid en strafrechtelijke verantwoordelijkheid
- II. Twee concrete voorbeelden ter illustratie
- III. De aansprakelijkheid van de school voor schade aan leerlingen, personeelsleden en derden
- IV. De aansprakelijkheid van personeelsleden voor schade aan de school, leerlingen, andere personeelsleden en derden
- V. De aansprakelijkheid van leerlingen
- VI. Terug naar de twee concrete voorbeelden

I. Burgerlijke aansprakelijkheid en strafrechtelijke verantwoordelijkheid

A. Begrip burgerlijke aansprakelijkheid :
juridische gehoudenheid tot herstel van
aan een andere persoon veroorzaakte
schade

I. Burgerlijke aansprakelijkheid en strafrechtelijke verantwoordelijkheid

B. Strafrechtelijke verantwoordelijkheid

1. Begrip : door rechter ter
verantwoording kunnen worden geroepen
en een door de wet bepaalde straf of een
andere sanctie kunnen opgelegd krijgen
wegens het schuldig zijn aan een in de
wet omschreven strafbaar feit (= misdrijf)

PreBes

I. Burgerlijke aansprakelijkheid en strafrechtelijke verantwoordelijkheid

2. Band tussen burgerlijke aansprakelijkheid en strafrechtelijke verantwoordelijkheid

a) Eenzelfde handeling kan zowel een burgerrechtelijke aansprakelijkheid als een strafrechtelijke verantwoordelijkheid meebrengen, bv. door overtreding van Wegverkeersreglement verwondt autobestuurder een voetganger

PreBes

I. Burgerlijke aansprakelijkheid en strafrechtelijke verantwoordelijkheid

b) Slachtoffer van misdrijf kan zowel voor de burgerlijke rechtbanken (vredegerecht en rechtbank van eerste aanleg) als voor de strafrechtbanken (politierechtbank, correctionele rechtbank, hof van assisen) vergoeding vragen voor de schade geleden door het misdrijf

PreBes

I. Burgerlijke aansprakelijkheid en strafrechtelijke verantwoordelijkheid

C. Soorten burgerlijke aansprakelijkheid: contractuele en buitencontractuele aansprakelijkheid

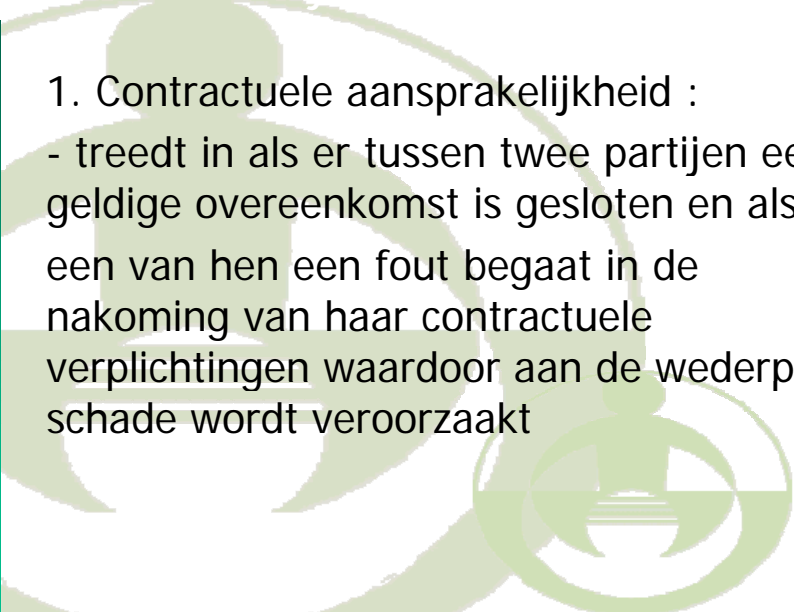

PreBes

I. Burgerlijke aansprakelijkheid en strafrechtelijke verantwoordelijkheid

1. Contractuele aansprakelijkheid :

- treedt in als er tussen twee partijen een geldige overeenkomst is gesloten en als een van hen een fout begaat in de nakoming van haar contractuele verplichtingen waardoor aan de wederpartij schade wordt veroorzaakt

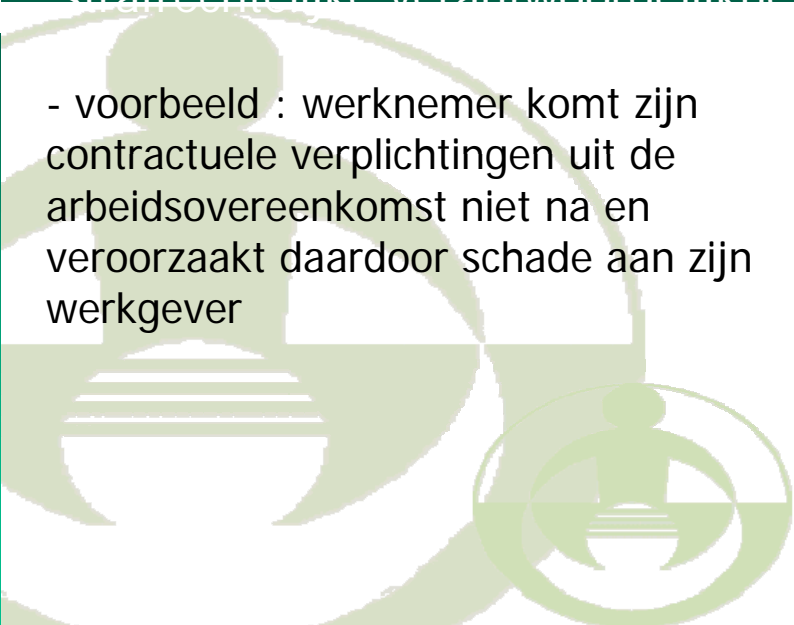

PreBes

I. Burgerlijke aansprakelijkheid en strafrechtelijke verantwoordelijkheid

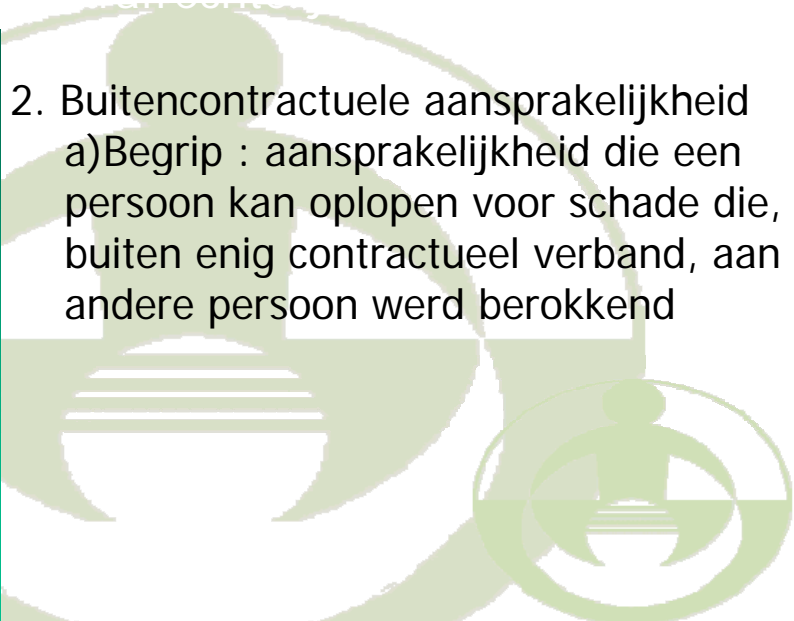
- voorbeeld : werknemer komt zijn contractuele verplichtingen uit de arbeidsovereenkomst niet na en veroorzaakt daardoor schade aan zijn werkgever

PreBes

I. Burgerlijke aansprakelijkheid en strafrechtelijke verantwoordelijkheid

2. Buitencontractuele aansprakelijkheid
a) Begrip : aansprakelijkheid die een persoon kan oplopen voor schade die, buiten enig contractueel verband, aan een andere persoon werd berokkend

PreBes

I. Burgerlijke aansprakelijkheid en strafrechtelijke verantwoordelijkheid

b) Soorten (voor zover hier van belang) :

- voor eigen foutief gedrag
- voor het foutieve gedrag van de personen voor wie men moet instaan
- voor gebrekkige zaken die men onder zijn bewaring heeft
- voor instorting van gebouw waarvan men eigenaar is

PreBes

I. Burgerlijke aansprakelijkheid en strafrechtelijke verantwoordelijkheid

c) Voor eigen foutief gedrag

- Constitutieve bestanddelen : fout, schade en een oorzakelijk verband tussen beide

PreBes

I. Burgerlijke aansprakelijkheid en strafrechtelijke verantwoordelijkheid

- Foutbegrip : twee mogelijkheden
 - schending van een wettelijke of reglementaire norm die een bepaald gebod of verbod oplegt
 - niet-naleving van de algemene zorgvuldigheidsverplichting

PreBes

I. Burgerlijke aansprakelijkheid en strafrechtelijke verantwoordelijkheid

d) Voor het foutieve gedrag van de personen voor wie men moet instaan

- (i) ouders voor de schade veroorzaakt door hun minderjarige kinderen
 - berust op vermoeden van fout van ouders in opvoeding van hun kind of bij uitoefening van toezicht op hun kind

I. Burgerlijke aansprakelijkheid en strafrechtelijke verantwoordelijkheid

- voorwaarden :
 - fout of objectief onrechtmatige daad van minderjarig kind
 - schade aan derden
- vermoeden kan door ouders worden weerlegd
- aansprakelijkheid kan bestaan naast die van de leerkrachten

I. Burgerlijke aansprakelijkheid en strafrechtelijke verantwoordelijkheid

(ii) leerkrachten voor de schade veroorzaakt door hun leerlingen

- berust op vermoeden van fout van leerkracht bij uitoefenen van toezicht op leerling

PreBes

I. Burgerlijke aansprakelijkheid en

rechtelijk aansprakelijkheid

- voorwaarden :
 - hoedanigheid van leerkracht
 - fout of objectief onrechtmatig gedrag van leerling
 - leerling staat onder toezicht van leerkracht
 - schade aan derde

PreBes

I. Burgerlijke aansprakelijkheid

rechtelijk aansprakelijkheid

- vermoeden kan worden weerlegd door bewijs van voldoende toezicht
 - tegenbewijs te beschouwen in samenhang met beperkte persoonlijke aansprakelijkheid als ambtenaar (officieel onderwijs) of als werknemer (vrij onderwijs) (zie verder)
 - kan bestaan samen met aansprakelijkheid van ouders of school

PreBes

I Burgerlijke aansprakelijkheid en rechtelijk voordeel

(iii) aanstellers voor de schade veroorzaakt door hun aangestelden

- voorwaarden :
 - hoedanigheid van aansteller, d.w.z. band van ondergeschiktheid van aangestelde t.o.v. aansteller
 - fout of objectief onrechtmatige daad van aangestelde

PreBes

I Burgerlijke aansprakelijkheid en rechtelijk voordeel

- schade aan derde
- schadeverwekkend feit is gebeurd in de bediening van de aangestelde en moet daarmee in verband staan
- onweerlegbaar vermoeden van aansprakelijkheid
- kan bestaan samen met aansprakelijkheid van ouders en/of van leerkrachten

PreBes

I. Burgerlijke aansprakelijkheid en rechtelijk oorzakelijk verband

e) Voor gebrekkige zaken die men onder zijn bewaring heeft

- begrip gebrek in de zaak
- oorzakelijk verband tussen het gebrek en de schade
- begrip bewaarder van een gebrekkige zaak

PreBes

I. Burgerlijke aansprakelijkheid en rechtelijk oorzakelijk verband

- vermoeden van aansprakelijkheid enkel ten gunste van de benadeelde
- tegenbewijs door bewijs van vreemde oorzaak als oorzaak van de schade

PreBes

I. Burgerlijke aansprakelijkheid en

rechtelijk aansprakelijkheid

- f) Voor instorting van gebouw waarvan men eigenaar is
- begrip gebouw
 - gehele of gedeeltelijke instorting
 - instorting ten gevolge van een verzuim in het onderhoud of gebrek in het gebouw
 - schade aan derde
 - aansprakelijkheid van eigenaar

PreBes

II. Twee concrete voorbeelden

- A. Eerste voorbeeld : dodelijk ongeval in technische school
- leraar geeft aan leerlingen de opdracht een plooibank te verplaatsen
 - plooibank kantelt terwijl het slachtoffer en medeleerlingen bezig waren de plooibank met een krik op te tillen
 - slachtoffer komt onder de plooibank terecht

II. Twee concrete voorbeelden

B. Tweede voorbeeld : vechtpartij in beroepsschool

- leraar geeft zeventienjarige leerling de opdracht om met een luchtdrukdarm een machine te reinigen
- leraar verwijdert zich om toezicht te gaan uitoefenen op leerlingen in andere werkplaats
- betrokken leerling geeft medeleerling een slag met pistool van luchtdrukdarm

Provinciaal Comité van Antwerpen
voor de Bevordering van de Arbeid

PAUZE !

www.prebes.be

III. De aansprakelijkheid van de school

A. Aansprakelijkheid voor schade aan personeelsleden

1. Schadegeval is te beschouwen als een arbeidsongeval van het personeelslid :

a) begrip : ongeval dat het personeelslid tijdens en door het feit van de uitvoering van zijn functie overkomt en dat een lichamelijk letsel veroorzaakt

III. De aansprakelijkheid van de school

b) gevolg : toekenning van wettelijk bepaalde arbeidsongevallenvergoedingen en geen aansprakelijkheid van school als werkgever, behalve in de volgende gevallen :

III. De aansprakelijkheid van de school

- als de werkgever, zijn lasthebber of zijn aangestelde het arbeidsongeval opzettelijk heeft veroorzaakt
- als het ongeval zich voordoet op de weg van en naar het werk of een verkeersongeval is
- als de werkgever de bepalingen van de Welzijnswet op zwaarwichtige wijze heeft overtreden en daardoor het arbeidsongeval heeft veroorzaakt

III. De aansprakelijkheid van de school

2. Schadegeval is geen arbeidsongeval van personeelslid of veroorzaakt andere schade dan lichamelijk letsel :
- schade aan goederen, morele schade ...
 - aansprakelijkheid van school voor eigen foutief gedrag, als aansteller voor fouten van haar aangestelden, als bewaarder van een gebrekkige zaak of als eigenaar van een ingestort gebouw

III. De aansprakelijkheid van de school

B. Aansprakelijkheid voor schade aan leerlingen

1. Schadegeval is te beschouwen als een arbeidsongeval van een leerling
 - voorwaarde : leerling is onbezoldigde stagiair in een onderneming of doet stage in raam van lerarenopleiding
 - niet mee gelijk te stellen : praktijklessen in secundair onderwijs

III. De aansprakelijkheid van de school

- toepassing van de arbeidsongevallenwetgeving, behalve voor ongevallen op de weg van en naar de stageplaats en voor schadeloosstelling voor tijdelijke arbeidsongeschiktheid
- school, universiteit of hogeschool wordt voor de toepassing van de arbeidsongevallenwetgeving als werkgever beschouwd

III. De aansprakelijkheid van de school

- geen aansprakelijkheid van de school als werkgever, behalve in de reeds vermelde gevallen (zie III, A, 1)

III. De aansprakelijkheid van de school

2. Schadegeval is geen arbeidsongeval van leerling of veroorzaakt andere schade dan lichamelijk letsel :

aansprakelijkheid van school voor eigen foutief gedrag, als aansteller voor fouten van haar aangestelden, als bewaarder van een gebrekkige zaak of als eigenaar van een ingestort gebouw

PreBes

III. De aansprakelijkheid van de school

C. Aansprakelijkheid voor schade aan derden
: voor eigen foutief gedrag, als aansteller
voor fouten van aangestelden, als
bewaarder van een gebrekkige zaak of als
eigenaar van een ingestort gebouw

PreBes

IV. De aansprakelijkheid van personeelsleden van de school

A. Aansprakelijkheid voor schade aan leerlingen

1. Schadegeval is te beschouwen als een arbeidsongeval van de leerling :
 - voorwaarde, toepassingsgebied en gevolg : zie III, B, 1
 - geen aansprakelijkheid van personeelslid, behalve in de gevallen vermeld in III, A, 1

PreBes

IV. De aansprakelijkheid van personeelsleden van de school

2. Schadegeval is geen arbeidsongeval van leerling of veroorzaakt andere schade dan lichamelijk letsel (bv. morele schade of schade aan goederen) : personeelslid kan enkel aansprakelijk worden gesteld in geval van

- opzettelijke fout
- zware fout
- gewoonlijk voorkomende lichte fout

PreBes

IV. De aansprakelijkheid van personeelsleden van de school

B. Aansprakelijkheid voor schade aan personeelsleden die zijn tewerkgesteld in dezelfde school-werkgever :

1. Het schadegeval is een arbeidsongeval van het personeelslid van dezelfde school-werkgever : dezelfde regeling als in III, A,1

PreBes

IV. De aansprakelijkheid van personeelsleden van de school

2. Het schadegeval is geen arbeidsongeval van het personeelslid of veroorzaakt andere schade dan een lichamelijk letsel (bv. morele schade of schade aan goederen) : dezelfde regeling als in IV, A, 2

PreBes

IV. De aansprakelijkheid van personeelsleden van de school

C. Aansprakelijkheid voor schade aan de school of aan derden : dezelfde regeling als in IV, A, 2

PreBes

V. De aansprakelijkheid van leerlingen

A. Toepassingsgebied : de hieronder vermelde regeling geldt zowel voor schade veroorzaakt aan de school, aan de personeelsleden van de school, aan medeleerlingen als aan derden

PreBes

V. De aansprakelijkheid van leerlingen

B. De persoonlijke aansprakelijkheid van de leerling voor zijn eigen foutief gedrag als hij of zij toerekeningsvatbaar is (ongeveer vanaf de leeftijd van 7 jaar)

V. De aansprakelijkheid van leerlingen

C. De aansprakelijkheid van de ouders voor de schade veroorzaakt door hun minderjarige kinderen (zie I, C, 2, d), (i)

V. De aansprakelijkheid van leerlingen

D. Samenloop van aansprakelijkheden

De in punten B. en C. vermelde aansprakelijkheden kunnen worden ingeroepen samen met de eventuele aansprakelijkheid van de school en/of van een of meer leerkrachten

VI. Terug naar de twee concrete voorbeelden

A. Eerste voorbeeld :

- strafzaak wegens niet-naleving van veiligheidsvoorschriften en onvrijwillige doding (correctionele rechtbank Brugge en hof van beroep Gent)
- veroordeling van praktijkleraar, werkmeester en werkplaatsoverste
- vrijspraak van directeur en diensthoofd veiligheid

VI. Terug naar de twee concrete voorbeelden

B. Tweede voorbeeld :

- jeugdrechtbank Hasselt en jeugdkamer hof van beroep Antwerpen
- berisping en aansprakelijkheid van minderjarige
- geen aansprakelijkheid van moeder
- aansprakelijkheid van vader (voor helft)
- aansprakelijkheid van school wegens fout in toezicht van leerkracht (voor helft)

Provinciaal Comité van Antwerpen
voor de Bevordering van de Arbeid

WIJ HOPEN U SNEL WEER TE MOGEN VERWELKOMEN!

DIT ZIJN ONZE VOLGENDE ACTIVITEITEN:

- 11/09: Familiedag (65 jaar Prebes)
- 20/09: **PRENNE** (Kursaal Oostende)
- 29/09: Bedrijfsbezoek fabrikant PBM's (North)
- 06/10: Opleiding Wikiprebia (Acta)
- oktober: studienamiddag hygiëne
- november: bedrijfsbezoek CG Global

VEILIG THUIS !

www.prebes.be